

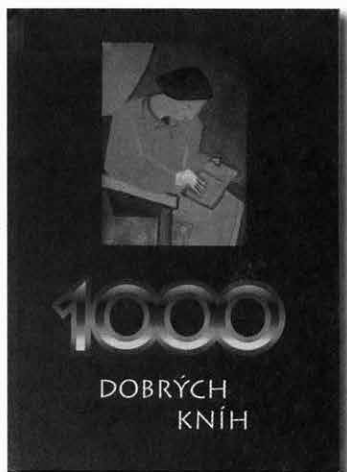

1000 könnyűnehéz könyv

Phil Bradley, a „*Hogyan alkalmazzuk a Web 2.0-át a könyvtárunkban*” című könyv szerzője a következőképpen fogalmaz egyik blog-bejegyzésében: „Őszintén megvallva, egy kicsit elegendem van azokból, akik azt mondják: az összes dolgunk abban áll, hogy azt csináljuk, amit a felhasználóink (olvasóink) mondanak nekünk. Már elnézést, de nem azért hallgattam négy éven keresztül könyvtártudományt, hogy egy 18 éves valaki azt mondja nekem, hogy ő tudja, mi a legjobb. Mondhatják, hogy elitista vagyok: nem érdekel. Néha – igenis – az információs szakemberek azok, akik *valóban* tudják, mi a legjobb” (http://philbradley.typepad.com/phil_bradleys_weblog/2008/01/web-20-and-libr.html).

Divat manapság azt gondolni, egyre több szakmai fórumon találkozunk a vélekedéssel, hogy a – közfinanszírozású – könyvtáraknak nincsen egyéb feladata, mint az olvasói igények kritikátlan kielégítése. Mit tegyünk azonban, ha egy afféle „gyámoltalan” olvasóval van dolgunk, aki nem hallott a szakmai berkekben folyó vitákról, nem tudja, hogy az új társadalmi berendezkedés szabályai szerint illene önállóan döntenie arról, mit szeretne olvasni, és felteszi a kérdést: „Nem tudna nekem valami jó könyvet ajánlani?”. E kérdés megválaszolásához szeretnének szakszerű (!) segítséget nyújtani a kassai Bocatius János Nyilvános Könyvtár munkatársai az „*1000 jó könyv*” című kiadványukkal.

A projekt megvalósításához 1999-ben fogtak hozzá. A művek kiválasztásánál nem a kritikai visszhang döntött, hiszen a végső cél egy a széles olvasóközönség számára ajánlható lista összeállítása volt. A könyvtárosok tehát egyfelől saját olvasmányélményeikből indultak ki, másfelől könyvtárosi tapasztalataikból: nap mint nap láthatták, mely könyvek azok, amelye-

1000 dobrých knih / zost. Štefan Kolivoško, Jana Amrichová. – Košice : Verejná knižnica Jána Bocatia, 2007. – 266 p. ISBN 978-80-88687-25-2

ket az olvasók előszeretettel vesznek kézbe, amelyek megkopott kötése gyakori kölcsönzésről árulkodik. A könyvek olvasottsága mellett az ezer jó könyv kiválasztásának másik fő szempontja az volt, hogy az illető mű valamiféle irodalmi értékkel bírjon, ne könnyed lektúr vagy vacak ponyva legyen tehát. Eleinte több mint ezer könyvet dolgoztak fel, egytől-egyig az ezredforduló előtti megjelenésűt. A végül kiválasztásra került ezer könyvet Szlovákia 37 regionális könyvtára között szerették volna felosztani további feldolgozásra. A kezdeti lelkesedés azonban hamar elült, s később már csak három könyvtár, a kassai mellett a trencsényi és a turócszentmártoni nyilvános könyvtárak folytatták a megkezdett munkát, amit végül a kassai nyilvános könyvtár munkatársai és barátaiak fejeztek be.

A 2007-ben napvilágot látott, igencsak ízléses megjelenésű könyv mottója *Babits Mihály* „Ritmus a könyvről” című versének első strófája: „Óh ne mondjátok azt, hogy a Könyv ma nem kell, / hogy a Könyvnél több az Élet és az Ember: / mert a Könyv is Élet, és él, mint az ember - / így él: emberben könyv, s a Könyvben az Ember”.

Az „1000 jó könyv” nem gimnazistáknak vagy lusta irodalomszakosoknak készült tömörítvénygyűjtemény. A művek rövid címléírásához fűzött ajánlások a könyvekről szóló rövid történetek. Pontosabban: a történet lehet rövid, annotáció-jellegű; a könyvtáros saját, a könyvhöz fűződő élménye; lehet – szintén a könyvhöz fűződő – fiktív élmény; valamint egy részlet a műből. A projektben résztvevők kéthetente gyűltek össze a Bocatius János Könyvtár igazgatóhelyettesének, *Štefan Kolivoško* úrnak az irodájában, hogy felolvassák egymásnak, majd átbeszéljék az egyes művekről szóló történeteiket. E beszélgetések hozadékaként irodalmi műveltségük még pallérozottabbá, kifinomultabbá vált.

Ha belelapozunk a könyvbe, a Babits-idézet után érdemes elolvasnunk *Štefan Kolivoškónak* az olvasásról szóló szép gondolatait, valamint *Jana Amrichová* előszavát a könyv keletkezéséről. Ezután következhet a kritikus közélet, a tartalom kéjes boncolgatása.

Az „1000 jó könyv” szerencséje, hogy nem „Az 1000 legjobb könyv”, utóbbi esetben ugyanis sorolhatnánk kritikus éllel, ki került bele, és ki nem, ahogy *Szőcs Géza* az *Irodalmi Jelen* 2007. novemberi számában sorolja a Nobel-díjasokat és nem-Nobel-díjasokat (pl. „Sinclair Lewis igen, Toni Morrison igen, Jack London, Tennessee Williams, Arthur Miller, Norman Mailer, Ginsberg, Corso, Nabokov, Updike, Heller, Albee nem. Vonnegut nem. Abe Kobo nem. BORGES NEM ÉS DÜRRENMATT SEM” (<http://www.irodalmijelen.hu/archiv/2007/2007%20november/>)). Néhány

kérdéstől persze így is nehéz szabadulni: ha csak a modern szlovák irodalmat tekintem, örömmel fedezem fel a könyvben *Ladislav Ballekot*, egy művel képviselteti magát az 1995-ben elhunyt nagy hatású író: *Rudolf Sloboda*. Hiába keresem azonban a kortárs szlovák irodalom két olyan jelentős képviselőjét, mint *Peter Pišťanek* vagy *Pavel Vilikovský*, akiknek egyes műveit egyébként magyarra is lefordították. Nagyon hiányzik a (figyelem!) kassai születésű, Svájcban élő kitűnő kortárs író: *Dušan Šimko*. A magyarul „*Kassai maraton*” címen megjelent „*Maratón Juana Zabalu*” című regénye 1984-ben, vagyis még 2000 előtt látott napvilágot, de – 2000-ben történő megjelenése okán – az „*Esterházy lakája*” („*Esterházyho lokaj*”) is éppen bekerülhetett volna a könyvbe.

Vessünk egy pillantást a világirodalomra! Örülök, hogy a boszniai születésű *Ivo Andrić* két műve is szerepel az ezer jó könyv között, meglep ugyanakkor, hogy ezek egyike sem a „*Hida Drinán*”, amely a szerző legjelentősebb regényének tekinthető, s amelyért a Nobel-díjat is kapta. *Márquez* „*Száz év magánya*” mellé érzésem szerint jobban illett volna a „*Szerelem a kolera idején*”, mint az „*Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája*”, amely mellett leginkább az szól, hogy igencsak rövid olvasmány...

Vonnegut csakúgy hiányzik e könyvből, ahogy a Nobel-díjasok sorából. Vannak ugyanakkor ragyogó magyar szerzők benne: *Szabó Magda* például két művel is, *Mikszáth* hárommal (míg pl. *Thomas Mann* csak kettővel)! Sajnálhatjuk viszont, hogy – a szintén kassai születésű – *Márai Sándor* műveit csak az ezredforduló után fedezték fel és kezdték el kiadni Csehországban és Szlovákiában, így csak a „*Füves könyv*”-vel szerepelhet, de kedvcsinálónak az is megteszi. Mindent összevetve, ahogy fentebb említettem: az összeállítók nem az ezer *legjobb* mű összegyűjtésére vállalkoztak, ilyesformán kritikai észrevételeim részint érvényüket is veszítik. Másfelől nem túlságosan nehéz irodalmat kívánnak az olvasó kezébe adni. Nem elriasztani akarják az olvasástól, hanem megszerettetni vele. Így érthető, ha túl bonyolult, súlyos olvasmányokat (l. *Vilikovský* regényeit) nem válogattak be az ajánlott művek közé, valamint nem kívánták trágár kifejezésekkel, „túl naturalisztikus” leírásokkal arcul csapni az olvasót (l. *Pišťanek* regényeit). Az ezer jó könyv tehát elmés ötlet, hasznos segítség a könyvtáros számára, valamint ezer jó válaszlehetőség a „Milyen jó könyvet tudna nekem ajánlani?” kérdésre.

Dancs Szabolcs

Internet-hozzáférés Kubában

Raúl Castro kubai elnök engedélyezte, hogy április 1-jétől magánszemélyek is vásárolhatnak számítógépet, videót és más elektronikai eszközöket Kubában, ahol eddig ezt csak cégek, ill. külföldiek tehették meg. [...] A Nemzetközi Távközlési Unió adatai szerint Kubában a legalacsonyabb az internet-hozzáférés Latin-Amerikában: a 11,2 millió kubainak csak 0,9%-a jut hozzá a világhálóhoz.

(MTI, 2008. március 26.)

Internetezés munkaidőben

Több mint 300 amerikai vállalatot érintő felmérés szerint a cégek egyharmadánál már rúgtak ki azért valakit, mert a munkaidejében a céges szabályokat megszegve internetezett. A cégek egynegyedétől kellett már elküldeni alkalmazottat az e-mailjeik miatt.

(Magyar Narancs, 2008. március 13. 7. p.)